

Sorg i ett samhälle där ”alla känner alla”

Catrine Gyllenberg med familj fick en stor fotobok som Jonathans kompisar gjort med foton på Jonathan och sig själva och hälsningar till honom.

När Catrine Gyllenberg förlorade sin son Jonathan i suicid 2015 gick det många rykten på byn. Hon bor i Burträsk, ett samhälle med ca 1600 invånare fyra mil sydväst om Skellefteå.

– Så är det när man bor i en liten håla. Det satt ett gubbgäng på kiosken och sade att Gyllenbergspojken kört på fyllan. Jag skrek åt dem medan tårarna sprutade. För mig var det väldigt viktigt att tala om att han inte hade alkohol eller något annat i blodet utan att han tagit sitt liv, säger hon.

Vi sitter en kväll i hennes kök och fikar och pratar om Jonte och om sorgen efter honom. Huset är fullt av hundar, katter och barn. Att bo i ett litet samhälle har haft både för- och nackdelar efter förlusten. Catrine Gyllenberg berättar också att familjen inte behövde laga mat på kanske två månader eftersom folk kom över med ost och stora formar med lasagne.

”Han skulle fylla 27 år och var en riktig raggarpojk som var omtyckt bland vänner

– Andra kom och gick ut med våra tre hundar varenda dag och hemmet såg ut som en blomsteraffär. Hela byn ställde upp, det var helt otroligt, berättar Catrine.

I början kom folk fram och kramade henne men nu upplever hon att det blir tyst när hon säger Jonatans namn även när hon är bland vänner.

Catrine visar en stor fotobok som Jonathans kompisar gjort med foton på Jonathan och sig själva och hälsningar till honom. Det är svårt att inte börja gråta när man ser all den kärlek som finns i boken. Det är många festbilder och bilder på raggarbilar.

– Han skulle fylla 27 år och var en riktig raggarpojk, som var omtyckt bland vänner och, förstod jag efter hans död, hos flickvän-

ner. Han älskade både fordon och djur.

Hon berättar också att Jonathan gjorde av med mycket pengar så fort lönen kom och drack mycket på helger och andra ledigheter. Han blev glad och frikostig när lönen kom men behövde sedan låna pengar i slutet av varje månad vilket var jobbigt för honom i längden.

Natten innan Jonathan tog sitt liv pratade han med Catrine om att han kände sig helt värdelös och inte hade några vänner.

– Om han bara hade pratat med mig istället för att älta det i sitt eget huvud. Han kommer att få på skallen när jag går över på andra sidan och träffar honom. Då släpper jag honom inte! Utbrister Catrine halvt på allvar, halvt på skämt.

fort nästa sida

Catrine Gyllenberg har minnen av sin son både som tatuering, i fotografier och i hjärtat. Längte gick hon och luktade på hans munkjacka som låg i tvättstugan, innan hans doft gick ur.

Jonathan lämnade tre avskedsbrev. Fokus i breven var att plocka bort skuld från alla han kände. Han skrev att han hade en fantastisk familj och fantastiska vänner. Han hade upplevt härliga somrar och taksänkt bilar men att han nu fått nog. Han skrev också att han var fyra-fem år när han ville ta livet av sig första gången.

Motorklubben som Jonathan tillhörde, Pentagon, ordnade en minnesstund för honom där det stod att alkohol undanbedes.

– Det var stort att det stod så. Och det var otroligt vackert med marschaller hela vägen. De spelade Jontes spellista och hade gjort fint inne med hans skinnväst, motorcykel och tända ljus.

Till begravningen skrev de att klädseln gärna fick vara rockabilly och det var det många som tog fasta på.

– Alla var så himla fina och det kom en karavan med 15-18 raggarbilar från Skellefteå till kyrkan. I kyrkan spelades bland annat Dancing in the sky med Dani and Lizzy, berättar Catrine.

Hon säger att hon inte är religiös men att hon tror på att det finns "någoting annat" och känner ofta hur Jonathan svishar förbi och har varit med om händelser där hon känt att han har haft ett finger med i spelet. Som när sorgen var så svår att hon tänkte "är det så här man blir tokig" medan hon körde bil till en avlägsen sjö. När hon stannat bilen och trodde att det var kört knackade det på bakrutan.

– Ingen fanns där. Det var som om han sade "lugna ner dig" och det hjälpte.

Polisen och Posom-gruppen som lämnade dödsbudet sade att de skulle höra av sig igen dagen därpå men det hände aldrig. Efterlevandestödet stod kyrkan för. De bjöd in föräldrar, oavsett barnets dödsorsak, till en samtalsgrupp ledd av en diakon som tog upp olika teman på de tio guidade träffarna. Fyra mammor deltog och fortsatte sedan att träffas på eget initiativ.

– Papporna fick också inbjudan men ingen av dem kom. Jag vet inte varför, säger Catrine.

Men båda var hjälpta av en liknelse som en vän till dem berättade som är räddningschef i Malå.

– Han sade att ett sår blöder och växer ihop till en skorpa, som går upp några gånger, till slut blir det ett ärr som man har kvar hela livet och som kliar ibland. Det var ett enkelt sätt att förstå att det inte skulle göra ont hela tiden, säger Micke.

– Ibland skvalpar sorgen som små vågor och ibland kommer det en hel tsunami. Så är sorgen, säger Catrine.

Hon och Jonathans pappa flyttade isär när Jonathan var fyra år och Jonathan växte sedan upp med Catrines sambo Micke som pappa. Catrine var väldigt arg och frustrerad över deras olika sätt att sörja Jonathan där hon hade velat prata mer och ta hjälp utifrån medan Micke tyckte att de pratade lagom. De är fosterhem och Catrine fick fortsätta jobba i hemmet hela dagarna bland alla minnen medan Micke å sin sida arbetade på samma arbetsplats som Jonathan.

– Vi hade bytt om bredvid varandra och

ätit lunch och fikat ihop. Det blev till slut för mycket för mig att arbeta kvar där så jag sade upp mig efter ett tag, säger han när vi ses för lunch på Burträsk Vårdshus dagen därpå.

De nämner att många par går isär efter att ha förlorat ett barn och de beskriver det som att de hade en växelsorg.

– Micke fick först hålla fasaden uppe för att jag var så ledsen. Jag frågade mig om man är värd att vara mamma när ens barn tar livet av sig. Det var väldigt tufft och de första månaderna kämpade jag hårt med tanken på att ta mitt eget liv för att få vara med Jonte.

Så småningom ringde Ingrid Drexel upp Catrine. Ingrid var SPES kontaktperson i Västerbotten efter att ha förlorat sin son som gått i Catrines klass. Efter det började Catrine i SPES stödlinje en gång i månaden vilket var nervöst i början men nu längtar hon tills det ska bli hennes datum för begravning nästa gång.

– Något meningsfullt ska jag göra av hans död. Det hjälper mig att stoppa andra att ta sina liv. Jag kan inte vara krossad resten av livet. Jag är otroligt glad över de år vi fick med Jonte. Han var så klurig och rolig, säger Catrine.

Nu har Catrine Gyllenberg också blivit invald som suppleant i SPES förbundsstyrelse.

Foto & text: Åsa Sohlgren